

voĉo; *glaciiginta de teruro* (Kp SUPERLATIVO).

hiperboloido Δ. Surfaco, kies ĉiuj ehenaj sekcaĵoj paralelaj al akso estas hiperboloj: *rotacia* ~o; *unupeca, dupeca* ~o.

hiperiko Z ☿. G. de gutiferacoj kies floroj, infuzitaj en oleo, estas uzataj kontraŭ vundoj (*hypericum*): *la brando havis almiĝojn de* ~o Z.

Hipertrofio. Nenormala trograndiĝo de organo.

Hipnoto. Arte kaŭzita dormo, dum kiu la dormanto pli malpli perdas propran volon k olas aŭtomate al la volo de dormiganto. ~a. Rilata al ~o: ~a dormo; ~aj procedoj. ~ismo. Scienco pri ~o. ~igi. Dormigi per ~aj procedoj.

hipocikloido Δ. Kurbo naskita de punkto de cirklo, kiu ruliĝas interne de alia cirklo. Vd CIKLOIDO, EPICIKLOIDO.

Hipodromo. Loko por ĉevalaj vetkuroj aŭ rajdaj ekzercoj.

hipohondrio Z ☿. Nerva malsano, karakterizata per malgaja stato de la animo kun senkaŭza timo pri la sano. ~ulo. Homo, suferanta la ~on.

hipokaŝtano. Bela arbo, el fam. sapindacoj, kies nemangebla frukto similas kaŝtanan (*castulus hippocastanum*).

* **Hipokrĭti** (tr). 1 Ŝajnigi ne posedatan virton aŭ meriton: ~i amikecon, honestecon; *promesojn belajn ili* ~as Z. Kp AFEKTI, KOMEDI, KISO. 2 (abs) Ŝajnigi virton aŭ piecon, esti nesincera: *li* ~is *dum sia tuta vivo*. ~a. ~anta: ~a konduto, rigardo, respondo; *cinikismo estas ofte* ~eco. ~ulo. ~anto (Kp KOMEDIANTO, FARISEO).

Hipopotamo. Granda dikhaŭta senhara mamulo, kun malaltaj kruroj, kiu vivas en riveroj k lagoj afrikaj (*hipopotamus*).

Hipoteko. Rajto donita al kreditoro pri nemovebla havo, kiel garantiaĵo de ia ŝuldo: *preni, doni* ~on; *ŝip* ~o; ~a akto. ~i (tr). Ŝargi nemoveblan havon per ~o: *li* ~is *ĉiujn siajn domojn*.

hipotenuzo Z Δ. Latero kontraŭa al la ortangula triangulo: *la kvadrato de* ~o *egalas la sumon de la kvadratoj de la du aliaj lateroj*.

Hipotezo. Nepruvita supozo, provizore akceptata por klarigi k komprenigi konstatitajn faktojn, sed kontrolota per pluaĵ eksperimentoj: *la ekzisto de etero estas nur* ~o; *sciencia* ~o *plej ofte konsistas en la supozo de nekonata leĝo, de kiu oni devenigas eksperimentotajn konkludojn*. ~i (tr). Metode supozeti.

Hirta. 1 Rekte staranta (p.p. haroj aŭ similaĵoj): *la* ~aj *pikiloj de otakata histriko*. 2 Konfuze malordigita, malglata: ~a barbo; (f) ~a stilo. ~igi. Igi ion ~a: 1 *la kato timante* ~igas *siajn harojn*; *la kolero* ~igas *la plumojn de la koko*; 2 *la vento dis* ~igas *la kapon de la infanoj*.

* **Hirudo**. Dika vermo, kiu suĉas la sangon de bestoj, k kiun oni uzas en medicino por eltiri malgrandan kvanton da sango: *meti* ~ojn *al iu*; *ĝi helpas kiel* ~' *al mortinto* Z.

* **Hirundo**. Migranta birdo el la ordo de paseroj (*hirundo*): *unu* ~o *prin-* *tempon ne alportas* Z (oni povas nenion konkludi el ununura ekzemplo).

hisi †. Suprentiri per ŝnuro: ~i k mal~i *flagon*.

* **Hiskiamo**. Venena veg. el fam. solanacoj, uzata kiel dormigilo (*hyoscinus niger*).

Hisopo. 1 (Bb). Nekonata vegetaĵo, citata en la Biblio kiel tre malgranda k bonaroma. 2 Veg. el fam. de labiacoj kies mielsimila suko estas uzata en medicino (*hyssopus officinalis*).

histo ♥. Organika ĉela teksaĵo.

Histerio. Nerva malsano, karakterizata per sufokiĝoj, konvulsioj ktp kun patologiaj mensaj k korpaj simptomoj, sed sen perceptebla fiziologia difekto.

* **Historio**. 1 Scienco studanta kronologie la pasintajn okazaĵojn de la homaro k la sociajn faktojn: *geografio k kronologio estas la du okuloj de la* ~o; ~a verko, senpartieco; ~isto. 2 Rakonto pri gravaj memorindaj okazaĵoj, kronologie aranĝitaj: *antikva* ~o; *la* ~o *de la Centjara milito, de Jesuo*; *la* ~o *de mia vivo* (Kp KRONIKO). 3 Rakonto pri aparta k iom ampleksa okazaĵo, kiu trafis iun: *la* ~o *de la korvo kun vulpo*; *la eksterordinaraj* ~oj *de E. Poe*; *en la tuta mondo neniu scias tiom multe da* ~oj, *kiel la dio de dormo* Z; *belaj* ~oj *por infanoj* (Kp